

रेलवे रिक्रूटमेंट बोर्ड (ग्रुप डी) भरती परीक्षा

सुधारित
१०वी आवृत्ती
२०२६-२७

भारतीय रेलवे विषयक
विशेष प्रकरण

२०२२ मधील ७ निवडक
संस्करित प्रश्नपत्रिकांसह

घटकनिहाय माहिती व प्रश्नांसह
अभ्यासक्रमाचा परिपूर्ण परामर्श

के'सागर

- पॉइंट्समन बी
- ट्रॅकमेंटेनर ग्रेड-४
- असिस्टंट ब्रिज
- असिस्टंट लोको शेड
- असिस्टंट कॅरेज अँड वॅगन
- असिस्टंट (एस अँड टी)
- असिस्टंट टीएल अँड एसी
- असिस्टंट ऑपरेशन्स (इलेक्ट्रिकल)
- असिस्टंट ट्रॅक मशीन
- असिस्टंट टीआरडी
- असिस्टंट पी वे

Published By

Sau. Shobhadevi Kshirsagar

K'Sagar Publications

'Suvarna Shilpa', 444/1 Shaniwar Peth,

Adjacent to Rajmachikar Flour Mill,

Near Dakshinabhimukhi

Maruti Temple, Pune - 411 030.

☎ 24450125, 24455435 📞 9823118810

Email : customer@ksagar.com

sales@ksagar.com

website : www.ksagar.com

© K'Sagar Publications, Pune : 2010

Thoroughly Revised Tenth Edition : 2026-27

ISBN 978-93-84730-70-3

The name K'Sagar is registered
under the trade marks Act, 1999

Printed at

Shree Ganesh Enterprises

Dhayari, Pune.

Typesetting

K'Sagar Publications, Pune

Cover Design

K'Sagar Publications, Pune

Price : 550/-

Our Firms

K'Sagar's House of Books

39/1, Durga Chambers, Jogeshwari Mandir Lane,

Pune - 411002. ☎ (020) 24483166

📞 9923906500 📞 8087722277 📞

K'Sagar Book Centre

Nutan Classic, 639 Narayana Peth,

Appa Balwant Chowk, Pune - 411030.

☎ (020) 24453065 📞 9823121395 📞 9545567862/63

Due care has been taken to ensure that the information provided in this book is correct. However, the authors and the publishers bear no responsibility for any damage resulting from any inadvertent omission or inaccuracy in the book.

के'सागरीय...

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, निवड मंडळे व बँकिंग सर्व्हिस रिक्लूटमेंट बोर्ड आदींकडून घेतल्या जाणाऱ्या विविध स्पर्धा परीक्षांकरिता प्रकाशनाने प्रकाशित केलेली के'सागर लिखित पुस्तके आज विद्यार्थिजगतात प्रिय आहेत. त्यातूनच प्रेरणा घेऊन, रेल्वे रिक्लूटमेंट बोर्डाकडून विविध पदांसाठी घेतल्या जाणाऱ्या स्पर्धा परीक्षांकरिता उपयुक्त ठरणारे हे पुस्तक आज साकारले गेले आहे.

भारतीय रेल्वेविषयीची परिपूर्ण माहिती, रेल्वेविषयक विशेष प्रश्न, सामान्यज्ञान (२० गुण), सामान्य विज्ञान (२५ गुण), बुद्धिमापन चाचणी (३० गुण) व अंकगणित (२५ गुण) हा या परीक्षेचा अभ्यासक्रम. ही परीक्षा १०० प्रश्नांची व १०० गुणांची असून परीक्षेचा कालावधी ९० मिनिटांचा आहे. ही परीक्षा संगणक आधारित असल्याने आपणास आपली प्रश्नपत्रिका online पद्धतीने म्हणजे संगणकावर सोडवावयाची आहे.

ही परीक्षा पूर्वी फक्त इंग्रजी व हिंदी भाषांतूनच घेतली जाई. इंग्रजी हा तुमचा आमचा 'वीक पॉइंट' असल्याने व राष्ट्रभाषेशीही आपण पूर्णपणे समरस झालो नसल्याने महाराष्ट्रीय युवकांच्या मनांत आतापर्यंत या परीक्षेविषयी काहीशी भीती व त्या भीतीतून निर्माण झालेली अनास्था ठाण मांडून होती. आता ही परीक्षा संभाव्यतः मराठीतून देता येणार असल्याने महाराष्ट्रीय युवकांचा रेल्वेच्या स्पर्धा परीक्षांचा अभ्यास निश्चितच रुळावर येईल व महाराष्ट्रीय युवक आता रेल्वेदौडही निश्चितच करील!

प्रस्तुत लेखकाच्या स्पर्धा परीक्षांविषयक प्रदीर्घ अशा लेखनानुभवातून व अव्याहत व्यासंगातून या संदर्भाची रचना साकारली असल्याने आणि प्रस्तुत लेखकाच्या लेखणीने अभ्यासक्रमास परिपूर्ण न्याय देतानाच दर्जा, उपयुक्तता व परीक्षाभिमुखता यांच्याशी इमान राखले असल्याने महाराष्ट्रीय तरुणांचा रेल्वेच्या नोकऱ्यांमधील टक्का वाढविण्यास ते निश्चितच उपयुक्त सिद्ध होईल आणि रेल्वेतील मराठी टक्का वाढल्यास भारतीय रेल्वेही प्रगतीच्या रुळावरून धावू लागेल, यात शंकाच नाही!

प्रस्तुत पुस्तकाची रचना साकारताना हे पुस्तक सर्वार्थाने विद्यार्थिमित्रांना उपयुक्त ठरावे, याची सर्वांगांनी काळजी घेतली आहे.

आपलाच,
व्ही. एस. क्षीरसागर
(K'Sagar)

अनुक्रमणिका

विभाग पहिला : भारतीय रेल्वे व आनुषंगिक

१. भारतीय रेल्वे व आनुषंगिक	९
<ul style="list-style-type: none"> ■ रेल्वेमार्ग <ul style="list-style-type: none"> ■ ब्रिटिशांना भासलेली गरज ■ रेल्वेची सुरुवात ■ स्वातंत्र्योत्तर काळातील रेल्वे-विकास ■ लोहमार्गांचे वितरण <ul style="list-style-type: none"> ■ हिमालय पर्वतीय प्रदेश ■ उत्तर भारतीय मैदान ■ द्वीपकल्पीय पठार ■ किनारपट्टीचे प्रदेश ■ रेल्वे विकासावर परिणाम करणारे घटक <ul style="list-style-type: none"> ■ रेल्वे विकासाची सद्यःस्थिती ■ रेल्वेचे व्यवस्थापन ■ आवश्यक उत्पादन ■ रेल्वे आरक्षण पद्धती ■ रेल्वेचे नऊ विभाग ■ कोकण रेल्वे <ul style="list-style-type: none"> ■ पूर्वेतिहास ■ नवीन रेल्वे विभाग ■ कोकण रेल्वे महामंडळ ■ स्वप्न साकारले ■ विशेषता ■ शहरे जवळ आली ■ भारतीय रेल्वेअंतर्गत निगम ■ उत्पादन संस्था <ul style="list-style-type: none"> ■ रेल्वेच्या समस्या ■ भारतातील काही महत्त्वाच्या रेल्वे ■ हे लक्षात ठेवा! <ul style="list-style-type: none"> ■ अमृत भारत स्थानक ■ अमृत भारत रेल्वे ■ नमो भारत ■ सौरऊर्जेवर चालणारी रेल्वे स्थानके ■ LHB डबे निर्मिती आणि आधुनिकीकरण ■ रेल्वेचे बोधवाक्य ■ रेल्वे शुंभकर ■ बुलेट ट्रेन 	

<ul style="list-style-type: none"> ■ वंदे भारत एक्सप्रेस ■ चिनाब रेल्वे पूल ■ बैराबी-सैरांग रेल्वे मार्ग ■ पंढर रेल्वे पूल ■ अंजी खाडी पूल ■ 'कवच' सुरक्षा प्रणाली ■ युनेस्को जागतिक वारसा स्थळ ■ भारतातील सर्वात उंच रेल्वे पूल ■ सर्वात लांब प्लॅटफॉर्म ■ महाराष्ट्रातील लोहमार्गांचा विकास <ul style="list-style-type: none"> ■ राज्यातील लोहमार्गांचे प्रकार ■ राज्यातील लोहमार्गांवर परिणाम करणारे घटक ■ लोहमार्गांचे राज्यातील वितरण ■ महाराष्ट्रातून गेलेले लोहमार्ग <ul style="list-style-type: none"> ■ रुंदमापी लोहमार्ग ■ रुंदमापी दुहेरी मार्ग ■ मीटरमापी लोहमार्ग ■ अरुंदमापी लोहमार्ग ■ विद्युतीकरण झालेले लोहमार्ग ■ महाराष्ट्रातील रेल्वे विकास <ul style="list-style-type: none"> ■ महाराष्ट्रातील रेल्वे स्थानके ■ राज्यातील कार्यान्वित मेट्रो रेल्वे ■ महाराष्ट्रातील मेट्रो रेल्वेप्रकल्पांची सद्यःस्थिती ■ रेल्वे आणि आर्थिक विकास ■ वस्तुनिष्ठ प्रश्न ■ स्पष्टीकरणे 	
---	--

विभाग दुसरा : अंकगणित

१. संख्या	३१
२. बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार	३३
३. ल. सा. वि आणि म. सा. वि.	३६
४. वर्ग व वर्गमूळ	३९
५. अपूर्णांक	४१

६.	दशांश अपूर्णांक	४४
७.	घातांक	४६
८.	पदावली	४८
९.	सरळव्याज व चक्रवाढव्याज	५०
१०.	शेकडेवारी	५२
११.	गुणोत्तर	५४
१२.	सरासरी	५६
१३.	शेअर	५७
१४.	विविध परिमाणे	५९
१५.	नफा-तोटा	६१
१६.	वेळ, अंतर आणि वेग	६२
१७.	बैजिक राशींची किंमत	६४
१८.	बहुपदी	६५
१९.	समीकरणे आणि त्यांची उकल	६७
२०.	भूमितीतील मूलभूत संबोध	६९
२१.	काटकोन त्रिकोण, पायथागोरसचे प्रमेय	७२
२२.	त्रिकोणमिती	७५
२३.	क्षेत्रफळ	७८
२४.	पृष्ठफळ, घनफळ	८०
२५.	मिश्र स्वाध्याय	८३

विभाग तिसरा : बुद्धिमापन चाचणी

१.	आकलन व सूचनापालन	८७
२.	समसंबंध	९२
३.	वर्गीकरण	९६
४.	श्रेणी अथवा क्रम	९९

५.	तर्कशक्ती आणि अनुमान	१०३
६.	सांकेतिक लिपी	१०९
७.	विश्लेषण व संश्लेषण	११४
८.	असेही काही प्रश्न	११८
९.	संमिश्र महत्त्वाचे प्रश्न	१३४

विभाग चौथा सामान्य विज्ञान

१.	सामान्य विज्ञानातील सामान्य माहिती ■ महत्त्वाची माहिती ■ काही महत्त्वाचे शोध व शास्त्रज्ञ ■ काही शास्त्रीय व वैज्ञानिक उपकरणे व त्यांचा उपयोग ■ महत्त्वाची शास्त्रीय कारणे ■ प्राचीन भारतीय शास्त्रज्ञ ■ अर्वाचीन भारतीय शास्त्रज्ञ	१४१
२.	रसायनशास्त्र व भौतिकशास्त्र ■ काही महत्त्वाच्या संकल्पना ■ मूलद्रव्ये ■ भौतिक व रासायनिक बदल ■ कार्बनची अपरूपे ■ इंधने ■ खते ■ महत्त्वाची माहिती ■ काही मूलद्रव्ये व संज्ञा ■ काही रासायनिक संयुगे व रेणुसूत्रे ■ स्थिर संयुजा असलेली मूलद्रव्ये व संज्ञा ■ इलेक्ट्रॉन संरूपण ■ महत्त्वाची मूलद्रव्ये आणि त्यांचे उपयोग ■ महत्त्वाची संयुगे व त्यांचे उपयोग ■ कार्बन आणि कार्बनी संयुगे ■ उत्प्रेरके ■ काचेचे विशिष्ट रंग व धातुसंयुगे ■ किरणोत्सारी समस्थानिके व	१५०

- रोगनिदान वा उपचार
- काही महत्त्वाची संमिश्रे व त्यांतील घटक
- धातू व धातुके
- काही आम्ले व अल्कली
- काही किरणोत्सारी मूलद्रव्ये व त्यांचा अर्धआयुष्य काल
- आम्ल व अल्कली अनुमापनात
- वापरले जाणारे दर्शक व परिणाम
- काही रासायनिक पदार्थांची
- व्यावहारिक व शास्त्रीय नावे
- मापनाची मूलभूत एकके
- व्यवहारोपयोगी मापके
- मूलभूत एककांवर आधारित मापके
- न्यूटनचे गतीविषयक नियम
- कार्य
- शक्ती
- ऊर्जा
- बल
- संवेग
- न्यूटनचा गुरुत्वाकर्षणाचा नियम
- विशिष्ट उष्णता
- पाण्याचे असंगत आचरण
- आर्द्रता
- प्रकाशाचे अपवर्तन
- इंद्रधनुष्य
- ध्वनीचे परावर्तन
- रडार
- विद्युत्मापन— परिमाण व उपकरणे
- विद्युत : मापन, परिमाण व उपकरणे
- विद्युत उपकरणे व विजेच्या
- परिणामांचे प्रकार
- अणुगर्भाचे भंजन
- अणुसम्मीलन (न्यूक्लीय फ्यूजन)
- कार्बन-१४
- प्रारण

३.	प्राणिशास्त्र व वनस्पतिशास्त्र	१६७
	<ul style="list-style-type: none"> ■ सजीव ■ वनस्पती आणि प्राणिपेशींतील फरक ■ वनस्पती वर्गीकरण ■ थॅलोफायटा ■ ब्रायोफायटा ■ टेरिडोफायटा ■ स्पर्मटोफायटा ■ प्राण्यांचे वर्गीकरण ■ वनस्पतींमधील प्रकाश-संश्लेषण ■ गुणसूत्रे ■ इंद्रियसंस्था ■ पारिस्थितिकी 	
४.	शरीर आरोग्यशास्त्र	१७३
	<ul style="list-style-type: none"> ■ सामान्य माहिती ■ जीवनसत्त्वे ■ जीवनसत्त्वे व रासायनिक नावे ■ रोग ■ प्रतिजैविके ■ वितंचक ■ हार्मोन्स आणि त्यांची कार्ये ■ रक्त ■ अपत्यांचे रक्त ■ दृष्टिदोष 	
५.	हे लक्षात ठेवा !	१७७
	<ul style="list-style-type: none"> ■ रसायनशास्त्र व भौतिकशास्त्र ■ प्राणिशास्त्र व वनस्पतीशास्त्र ■ शरीर आरोग्यशास्त्र 	
६.	वस्तुनिष्ठ प्रश्न	१८७
विभाग पाचवा : सामान्यज्ञान		
१.	जगाचा भूगोल (प्राकृतिक, सामाजिक व आर्थिक)	२१५
	<ul style="list-style-type: none"> ■ पृथ्वी ■ महत्त्वाच्या टीपा 	

<ul style="list-style-type: none"> ■ पृथ्वीवरील खंड ■ महत्त्वाच्या टीपा ■ पृथ्वीवरील महासागर ■ महासागरी गर्ता ■ महत्त्वाच्या टीपा ■ जगाचे नैसर्गिक विभाग ■ जगातील काही महत्त्वाच्या जमाती ■ जगातील सर्वोच्च शिखरे ■ नद्या व काठांवरची प्रमुख शहरे ■ जगातील महत्त्वाच्या नद्या ■ महत्त्वाच्या टीपा ■ जगातील उंच धबधबे ■ जगातील नैसर्गिक सरोवरे ■ महत्त्वाच्या टीपा ■ मानवनिर्मित प्रमुख जलाशय ■ जगातील मोठी बेटे ■ जगातील मोठी द्वीपकल्पे ■ जगातील प्रमुख वाळवंट ■ औद्योगिक जग ■ शेती उत्पादने व प्रमुख उत्पादक देश ■ देश व त्यांच्या राजधान्या ■ काही महत्त्वाच्या सीमारेषा ■ काही देश : जुनी व नवी नावे ■ महत्त्वाच्या टीपा ■ काही शहरे : जुनी व नवी नावे ■ जगातील परमोच्च ■ जगातील सर्वांत उंच, मोठे, लांब इत्यादी ■ कशास काय म्हटले जाते ? ■ जगातील पहिले ■ महत्त्वाच्या टीपा ■ हे लक्षात ठेवा! 	<p>२४०</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ भारतातील राज्ये ■ पर्वत व शिखरे ■ भारतातील नद्या ■ प्रमुख नद्या व काठांवरील शहरे ■ जल व विद्युत प्रकल्प ■ भारतातील औष्णिक विद्युत प्रकल्प ■ अणुविद्युत प्रकल्प ■ भारतातील कृषि-उत्पादने ■ भारतीय कृषी उत्पादनातील विविध क्रांत्या ■ भारतातील खनिजे ■ उद्योगधंदे व प्रमुख शहरे ■ लघुउद्योग व प्रसिद्ध ठिकाणे ■ भारतातील पहिल्या व्यक्ती ■ भारतातील पहिल्या महिला ■ भारत- संकीर्ण ■ भारतातील प्रसिद्ध स्थळे ■ हवेची ठिकाणे ■ हे लक्षात ठेवा! ■ वस्तुनिष्ठ प्रश्न 	
<p>२. भारत- भूगोल, अर्थ, योजना, उद्योग व विकास</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ दृष्टिक्षेपात भारत ■ भारताची लोकसंख्या ■ भारत- मानचिन्हे 	<p>२४०</p>	<p>३. भारतीय राज्यघटना</p> <p>भारतीय राज्यघटना</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ महत्त्वाच्या टीपा ■ हे लक्षात ठेवा! ■ वस्तुनिष्ठ प्रश्न 	<p>२८३</p>
		<p>४. भारतीय अर्थव्यवस्था (ग्रामीण अर्थव्यवस्थेसह)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ वस्तुनिष्ठ प्रश्न ■ स्पष्टीकरणे 	<p>३००</p>
<p>विभाग सहावा : २०२२ मधील ७ निवडक संस्करित प्रश्नपत्रिका</p>			
		<p>१. प्रश्नपत्रिका पहिली (२०२२)</p> <p>दिनांक : 17-08-2022</p> <p>वेळ : 09.00-10.30 AM.</p>	<p>३२९</p>

२.	प्रश्नपत्रिका दुसरी (२०२२) दिनांक : 18-08-2022 वेळ : 9.00-10.30 AM.	३३२	<ul style="list-style-type: none"> ■ ३री वर्ल्डटेस्ट चॅम्पियन चषक-२०२५ ■ ऑपरेशन सिंदूर ■ १८ वी आयपीएल स्पर्धा ■ पहिली खो-खो विश्वचषक स्पर्धा-२०२५ ■ ९७ वे ऑस्कर पुरस्कार, २०२५ ■ मारुती चितमपल्ली ■ ज्येष्ठ खगोलशास्त्रज्ञ डॉ. जयंत नारलीकर यांचे निधन ■ भारतरत्न पुरस्कार-२०२४ ■ इंदिरा गांधी शांतता पुरस्कार ■ दादासाहेब फालके पुरस्कार ■ ग्रॅंडस्लॅम टेनिस स्पर्धा-२०२५-२६ ■ आंतरराष्ट्रीय बुकर पुरस्कार व बुकर ■ साहित्य अकादमी पुरस्कार, २०२५ ■ रॅमन मॅगसेसे पुरस्कार-२०२५ ■ महाराष्ट्र भूषण पुरस्कार ■ आयफा पुरस्कार-२०२५ ■ ३३वी ऑलम्पिक स्पर्धा-२०२४ ■ पॅरीस पॅराऑलम्पिक स्पर्धा-२०२४ ■ राष्ट्रीय क्रीडा पुरस्कार, २०२४ ■ राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२० ■ जम्मू आणि काश्मीर व लडाख ■ दादरा आणि नगर हवेली व दमण आणि दीव अधिनियम-२०१९ ■ स्वच्छ सर्वेक्षण-२०२४-२५ ■ वरीष्ठ सेनाधिकारी ■ काही महत्त्वाचे उच्चपदस्थ ■ विविध आयोग, मंडळे, बँका व संस्थांचे प्रमुख ■ घटक राज्यांचे राज्यपाल व मुख्यमंत्री ■ संघराज्य प्रदेशांचे उपराज्यपाल/प्रशासक ■ संघराज्य प्रदेशांचे मुख्यमंत्री ■ कोठे आहोत आपण ? ■ केंद्रीय अर्थसंकल्प-२०२६-२७ ■ हे लक्षात ठेवा!
३.	प्रश्नपत्रिका तिसरी (२०२२) दिनांक : 22-08-2022 वेळ : 09.00-10.30 AM.	३४३	
४.	प्रश्नपत्रिका चौथी (२०२२) दिनांक : 25-08-2022 वेळ : 05.00-6.30 PM.	३५३	
५.	प्रश्नपत्रिका पाचवी (२०२२) दिनांक : 26-08-2022 वेळ : 05.00 - 06.30 PM.	३६३	
६.	प्रश्नपत्रिका सहावी (२०२२) दिनांक : 29-08-2022 वेळ : 12.45-2.15 PM.	३७३	
७.	प्रश्नपत्रिका सातवी (२०२२) दिनांक : 1-09-2022 वेळ : 9.00-10.30 AM.	३८३	
■	चालू घडामोडी	३९४	
	<ul style="list-style-type: none"> ■ पद्म पुरस्कार, २०२६ ■ सुभाषचंद्र बोस आपदा प्रबंध पुरस्कार-२०२६ ■ वंदे मातरम् गायनाचे संकेत (प्रोटोकॉल) ■ शुभांशु शुक्ला ■ ९९ वे अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलन, २०२६ ■ ७१ वे राष्ट्रीय चित्रपट पुरस्कार-२०२५ ■ फिडे महिला जागतिक बुद्धिबळ स्पर्धा-२०२५ ■ आशिया चषक-२०२५ ■ शाश्वत शेती दिन ■ डॉ. बाबा आढाव ■ ३८ व्या राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धा, २०२५ उत्तराखंड ■ ७ व्या खेलो इंडिया युथ गोम्स मे, २०२५ 		

५ मार्च, २०२६ रोजी भारताच्या राष्ट्रपती श्रीमती द्रौपदी मुर्मू यांनी देशातील विविध राज्यांतील राज्यपाल पदांवर पुढीलप्रमाणे नियुक्त्या केल्या आहेत; अगोदर दिलेल्या माहितीत सुयोग्य बदल करावा.

राज्यपालांचे नाव	पूर्वीची नियुक्ती	नवी नियुक्ती
जिष्णू देव वर्मा	तेलंगाणा	महाराष्ट्र
राजेंद्र आर्लेकर	केरळ	तमिळनाडू
विनय सक्सेना (नायब)	दिल्ली	लडाख
कविंदर गुप्ता	लडाख	हिमाचल प्रदेश
तरणजित सिंग	-	नायब राज्यपाल, दिल्ली
शिवप्रताप शुक्ला	हिमाचल	तेलंगाणा
नंदकिशोर यादव	-	नागालँड
सय्यद अता हसनैन	-	बिहार
आर.एन.रवी	तमिळनाडू	पश्चिम बंगाल

जिष्णू देव वर्मा हे महाराष्ट्राचे विद्यमान राज्यपाल होत, हे येथे लक्षात ठेवावे!

Connect us :

[f ksagarbooks](#)

[@ksagarfocus](#)

[ksagarpublications](#)

[YouTube Ksagar Career Academy](#)

[K'Sagar MPSC Update Whatsapp Channel](#)

भारतीय रेल्वे भरती बोर्डान्तर्गत घेतल्या जाणाऱ्या ऑनलाइन परीक्षांकरिता रचना केलेला संदर्भ...

रेल्वे भरती बोर्ड
ऑनलाइन परीक्षा
संपूर्ण मार्गदर्शक

के'सागर

NTPC CBT 1
CBT 2
(Non-Technical Popular Categories)

- स्टेशन मास्तर
- गुड्स ट्रेन मॅजि
- चीफ कर्मशिअल-कम-तिकीट सुपरव्हाइजर
- सिनिअर क्लर्क-कम-टायापिस्ट
- ट्रेन क्लर्क
- ज्युनिअर क्लर्क-कम-टायापिस्ट
- अकाउंट्स क्लर्क-कम-टायापिस्ट
- ज्युनिअर अकाउंट्स असिस्टंट-कम-टायापिस्ट
- कर्मशिअल-कम-तिकीट क्लर्क

भारतीय रेल्वे भरती परीक्षा

RRB RPF

कॉन्स्टेबल, TC
असिस्टंट लोकोपायलट (ALP)
अतांत्रिक (NTPC)
रेल्वे क्लर्क
ग्रुप 'सी' व 'डी' सर्व्हाय

घटकनिहाय सराव प्रश्नसंच

विस्तृत स्पष्टीकरणे व विश्लेषणांसह

विनायक घायाळ एम्प्लोसी-सेट (केमिस्ट्री)
विद्या देशपांडे एमए (इंग्लिश) वीएड टीईटी-२०१८ उत्तीर्ण

K'Sagar PUBLICATIONS